

سخن سردبیر

به نقل از ویکی پدیا، لطف‌علی رحیم‌اوغلو عسکرزاده در ۱۵ بهمن ۱۲۹۹، برابر با ۴ فوریه ۱۹۲۱ در باکو به دنیا آمد. پدرش رحیم‌علی عسکرزاده روزنامه‌نگار و بازرگان، از اهالی اردبیل و خبرنگار روزنامه «ایران» و مادرش «فانیا کوریمان» پزشک کودکان روس بود. لطفی تحصیلات دبستان خود را در همین شهر و به زبان روسی آغاز کرد. در زمانی که ده ساله بود، پدر و مادر لطفی، در پی قحطی و نایابی ناشی از سیاست‌های تعاونی‌سازی دوران ژوزف استالین، باکو را ترک و به ایران و شهر تهران مهاجرت کردند.

وی در تهران در مدرسه مبلغان آمریکایی شروع به تحصیل کرد و زبان انگلیسی و زبان فارسی آموخت و سپس در دبیرستان البرز و در دانشکده فنی دانشگاه تهران ادامه تحصیل داد. لطفی زاده در امتحانات ورودی دانشگاه تهران مقام دوم را کسب کرد. در سال ۱۹۴۲ رشته مهندسی برق را در این دانشگاه با موفقیت به پایان رساند و در دوران جنگ جهانی دوم و اشغال ایران توسط متفقین به ایالات متحده مهاجرت کرد. در مؤسسه فناوری ماساچوست ادامه تحصیل داد و در سال ۱۹۴۶ درجه کارشناسی ارشد خود در مهندسی برق را دریافت نمود. به دلیل زندگی والدینش در نیویورک، از دانشگاه کلمبیا تقاضای پذیرش کرد و در مقطع دکترا با یک منصب تدریس پذیرفته شد. در سال ۱۹۴۹ فارغ‌التحصیل و سال بعد استادیار همان دانشگاه شد. پس از ده سال تدریس در دانشگاه کلمبیا، در سال ۱۹۵۷ به درجه استاد تمامی ارتقا یافت. او از سال ۱۹۵۹ تا پایان عمر در دانشگاه کالیفرنیا، برکلی تدریس می‌کرد. از سال ۱۹۶۳، ابتدا در رشته الکتروتکنیک و پس از آن در رشته علوم رایانه درجه استادی گرفت. لطفی زاده پس از بازنشستگی در سال ۱۹۹۱ مقیم سان فرانسیسکو شد.

او بیش از همه به خاطر طرح کردن ریاضیات فازی مشتمل بر مفاهیم مرتبط فازی همچون مجموعه‌های فازی، منطق فازی، الگوریتم‌های فازی، کنترل فازی و احتمالات فازی شناخته شده‌است. گفته می‌شود نوآوری‌های پروفیسور لطفی زاده، امکان‌پذیری یک پارادایم تازه در هوش مصنوعی را تبیین، و رؤس کلی آن را ترسیم کرده است.

یک جستجوی ساده در سایت Sciencedirect با کلید واژه Fuzzy برای چکیده، عنوان و کلیدواژه‌ها از سال ۲۰۰۸ تا کنون ۴۰۳۸۸ نتیجه را به دست می‌دهد که نشان از کاربرد وسیع این مفهوم و منطق فازی در رشته‌های گوناگون دارد. جستجوی دیگری در سایت Magiran برای مقالات فارسی با کلیدواژه فازی حدود ۵۰۰ مقاله را نشان می‌دهد که در آن‌ها از این واژه نام برده شده یا استفاده شده است. روشن است که دامنه استفاده از این مفهوم بسیار گسترده است و تقریباً حوزه ای از دانش نیست که از آن بی بهره باشد. به هر حال، در ایران و در رشته محیط‌زیست و منابع طبیعی نیز در سال‌های اخیر تمایل زیادی به استفاده از این مفهوم پیدا شده است که در صورتی که با درک قابل قبول از مزایا و محدودیت‌های این روش همراه باشد، بسیار مبارک خواهد بود. البته به نظر می‌رسد در برخی از مقالات نویسندگان تنها به ظاهر این مفهوم توجه نموده و به میزان کافی در مبانی آن غور ننموده‌اند که یادآور شتاب زدگی و هیجان ناشی از استفاده از مفاهیم جدید در پژوهش‌هاست. هم از این روست که در سخن سردبیر این شماره، بر آن شدم حداقل اطلاعاتی از سایت‌های موجود در خصوص پدیدآورنده این مفهوم برای خوانندگان فراهم آورم، به خصوص که این دانشمند که خود را آذری، ایرانی، روس و آمریکایی می‌دانست در ۱۶ شهریور همین سال در برکلی آمریکا در گذشت و پیکرش در باکو با حضور رییس‌جمهور آذربایجان دفن شد. روشن است که میراث علمی این دانشمند بزرگ همچنان مورد استفاده دانشمندان و دانش پژوهان خواهد بود و در این خصوص، پیشنهاد می‌شود پژوهشگران محیط‌زیستی ما بیش از پیش به مفاهیم و مبانی نظریه این دانشمند بپردازند و کاربردهای مناسب آن را از استفاده‌های ناسره بازشناسند.

دکتر عبدالرسول سلمان ماهینی